Tussentijdse financiële verslaggeving en de overgang naar IFRSs

Ruud Vergoossen

In dit artikel worden de huidige en toekomstige regelgeving met betrekking tot de tussentijdse financiële verslaggeving besproken en wordt verslag gedaan van een empirisch onderzoek naar de tussentijdse financiële verslaggeving – in het bijzonder de halfjaarverslaggeving – van Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen. De onderzoeksresultaten worden in de context geplaatst van de overgang naar de IFRSs. Het blijkt dat de halfjaarverslagen tijdig en steeds sneller worden gepubliceerd. Ook komt naar voren dat de groep ondernemingen die naast het halfjaarverslag kwartaalcijfers publiceert steeds groter wordt. Daar staat echter tegenover dat de halfjaarverslaggeving van een behoorlijk aantal ondernemingen inhoudelijk tekortschiet en dat Euronext kennelijk niet actief toeziet op de naleving van de voorschriften die zij zelf uitvaardigt. In de nabeschouwing wordt kort stilgestaan bij de wenselijkheid van een vergaande harmonisatie van de tussentijdse financiële verslaggeving.

1 Inleiding

De Europese verordening die de invoering van de International Financial Reporting Standards (IFRSs) regelt, heeft betrekking op de jaarverslaggeving.[1] Zij schrijft voor dat beursgenoteerde ondernemingen in de Europese Unie met ingang van het boekjaar 2005 hun geconsolideerde jaarrekening moeten opstellen in overeenstemming met door de Europese Commissie goedgekeurde IFRSs. Het werkingsgebied van deze verordening strekt zich dus niet uit tot de tussentijdse financiële verslaggeving, hetgeen betekent dat de desbetreffende ondernemingen op grond daarvan hun tussentijdse financiële verslagen niet hoeven op te stellen conform International Accounting Standard 34 (IAS 34), *Interim Financial Reporting*. Dit zal wel het geval zijn zodra de Nederlandse wetgeving van kracht is waarin de zogenoemde Transparantierichtlijn van de Europese Unie is verwerkt.[2]

In dit artikel staat een empirisch onderzoek centraal naar de tussentijdse financiële verslaggeving – in het bijzonder de halfjaarverslaggeving – van Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen.[3] We hebben onderzocht in hoeverre de halfjaarverslaggeving van deze ondernemingen voldoet aan de huidige en toekomstige eisen die daaraan (zullen) worden gesteld. Object van studie zijn (primair) de halfjaarverslagen over de eerste zes maanden van het boekjaar 2006 van 121 Nederlandse ondernemingen met een aandelennotering aan Euronext Amsterdam.

Paragraaf 2 geeft een summier overzicht van de bestaande en toekomstige voorschriften met betrekking tot de tussentijdse financiële verslaggeving. In paragraaf 3 bespreken we de onderzoeksopzet en doen we verslag van het empirisch onderzoek. Daarbij worden de onderzoekresultaten geplaatst in de context van de overgang naar de IFRSs. Het artikel sluiten we af met een evaluatie in paragraaf 4, waarin ook kort aandacht voor de wenselijkheid van een vergaande internationale harmonisering op het gebied van de tussentijdse financiële verslaggeving.

Prof. dr R.G.A. Vergoossen RA is voorzitter van het directoraat Vaktechniek van Ernst & Young Accountants en als hoogleraar op het gebied van de externe financiële verslaggeving verbonden aan de Nyenrode Business Universiteit en de Universiteit Maastricht.

2 Wet- en regelgeving

Voor wat betreft de tussentijdse financiële verslaggeving zijn voor Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen met name de Nederlandse wet en de beursregelgeving relevant. De voorschriften zijn

enigszins gedifferentieerd, doordat Euronext naast de algemene aandelenmarkt een tweetal bijzondere segmenten onderscheidt. Deze segmenten – NextPrime en NextEconomy – zijn een soort kwaliteitskeurmerk omdat ondernemingen die daarin willen worden opgenomen aan een aantal aanvullende eisen van Euronext moeten voldoen.

2.1 Algemene eisen

Artikel 2:103.1 BW bepaalt dat indien aandelen, schuldbrieven, certificaten van aandelen of certificaten van schuldbrieven zijn genoteerd aan 'enige' beurs halfjaar- en kwartaalcijfers openbaar moeten worden gemaakt zodra die beschikbaar zijn. Deze verplichting geldt niet zolang deze cijfers slechts aan bestuurders, commissarissen en de ondernemingsraad worden verstrekt. Euronext Amsterdam schrijft voor dat beursgenoteerde ondernemingen uiterlijk vier maanden na afloop van een halfjaar een halfjaarverslag moeten publiceren.

De door Euronext Amsterdam in het fondsenreglement gestelde eisen zijn tamelijk summier.[4] Het halfjaarlijkse verslag over de activiteiten en resultaten dient te bestaan uit kwantitatieve gegevens en een toelichting betreffende de activiteiten en de resultaten van de uitgevende instelling. De kwantitatieve gegevens die in tabelvorm dienen te worden weergegeven omvatten ten minste de netto-omzet en het resultaat vóór of ná belastingen.

Aan de inrichting van tussentijdse financiële verslagen worden (nog) geen wettelijke eisen gesteld. Wel is er een Richtlijn van de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ 394, Tussentijdse berichten) en een standaard van de International Accounting Standards Board (IAS 34, *Interim Financial Reporting*). RJ 394 is gebaseerd op IAS 34 en wijkt nauwelijks daarvan af.

In 2004 is in de Europese Unie de Transparantierichtlijn definitief geworden. Op grond van deze richtlijn dienen ondernemingen waarvan aandelen of obligaties zijn genoteerd op een effectenbeurs in de Europese Unie (ten minste) halfjaarverslagen te publiceren die in overeenstemming met IAS 34 zijn opgesteld. De richtlijn heeft in Nederland echter nog geen kracht van wet omdat die nog niet in de Nederlandse wet is geïncorporeerd. Dit zal waarschijnlijk in de loop van 2007 gebeuren. Daardoor wordt het pas vanaf (waarschijnlijk) 1 januari 2008 verplicht om IAS 34 te hanteren. Het Committee of European Securities Regulators (CESR) heeft echter in 2003 – in het kader van de overgang naar de IFRSs – geadviseerd om al in het boekjaar 2005 IAS 34 te volgen of ten minste de waarderings- en resultaatbepalingsgrondslagen van de IFRSs toe te passen.[5]

2.2 Inrichting tussentijds financieel verslag

Tussentijdse financiële verslagen dienen volgens RJ 394 en IAS 34 ten minste aan de volgende eisen te voldoen:

1. een verkorte balans aan het einde van de tussentijdse periode (met voor vergelijkingsdoeleinden de balans van het laatst afgesloten boekjaar);
2. een verkorte winst- en verliesrekening over de tussentijdse periode en cumulatief voor het lopende boekjaar (met voor vergelijkingsdoeleinden de winst- en verliesrekening over dezelfde tussentijdse periode en cumulatieve periode in het vorige boekjaar);
3. een verkort mutatieoverzicht van het eigen vermogen van het begin van het boekjaar tot aan het einde van de tussentijdse periode (met voor vergelijkingsdoeleinden het mutatieoverzicht van het eigen vermogen over dezelfde periode in het vorige boekjaar). Daarbij kan een keuze worden gemaakt tussen een overzicht dat alle mutaties in het eigen vermogen bevat of een overzicht dat alleen de mutaties in het eigen vermogen weergeeft die niet voortvloeien uit transacties met aandeelhouders;
4. een verkort kasstroomoverzicht waarin de kasstromen zijn opgenomen in de periode van het begin van het boekjaar tot aan het einde van de tussentijdse periode (met voor vergelijkingsdoeleinden het kasstroomoverzicht over dezelfde periode in het vorige boekjaar);
5. de vermelding van de gewone winst per aandeel en de verwaterde winst per aandeel op de pagina waarop de (verkorte) winst- en verliesrekening over de tussentijdse periode wordt gepresenteerd;
6. de onder 1 tot en met 4 genoemde overzichten dienen ten minste dezelfde rubrieken te bevatten als in de meest recente jaarrekening zijn opgenomen, alsmede de volgende specifieke toelichtingen (mits materieel):

- mededeling dat de gehanteerde grondslagen dezelfde zijn als in de meest recente jaarrekening zijn gehanteerd, ofwel een beschrijving van de aard van de wijziging en de invloed daarvan op vermogen en resultaat;
- toelichting op de seizoensgevoeligheid of het cyclisch verloop van de activiteiten;
- toelichting op de aard en omvang van bijzondere posten;
- aard en omvang van schattingswijzigingen met betrekking tot bedragen die in eerdere tussentijdse perioden van het lopende boekjaar of in eerdere jaarrekeningen zijn gerapporteerd;
- uitgifte, inkoop en terugbetaling van vreemd- en eigenvermogensinstrumenten;
- betaald dividend per soort aandeel;
- opbrengsten en resultaten van bedrijfssegmenten of

geografische segmenten (indien die ook in de jaarrekening zijn toegelicht);
- gebeurtenissen na balansdatum, voorzover niet verwerkt;
- effecten van veranderingen in de groepsstructuur gedurende de tussentijdse periode;
- veranderingen in voorwaardelijke verplichtingen of vorderingen.

Bij het bepalen welke posten of toelichtingsinformatie in de tussentijdse financiële verslagen worden opgenomen, dient de relatieve betekenis in ogenschouw te worden genomen. Daardoor kan het relevant zijn om in een tussentijds financieel verslag bepaalde informatie wel op te nemen, die in de jaarrekening niet wordt opgenomen. Tevens kan het zijn dat waarderingen ten behoeve van het opstellen van tussentijdse financiële verslagen meer onderhevig zijn aan schattingen dan die in het kader van het opstellen van de jaarrekening. In het tussentijds financieel verslag mag niet worden geanticipeerd op seizoensgebonden, cyclische of incidentele opbrengsten en deze mogen ook niet worden uitgesteld. Hetzelfde geldt voor de kosten. De onderneming dient bij het opstellen van een tussentijds financieel verslag dezelfde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling toe te passen als in de jaarrekening over het verslagjaar waarvan de tussentijdse periode deel uitmaakt. Dit betekent onder andere dat, indien een stelselwijziging wordt doorgevoerd in een andere dan de eerste tussentijdse periode van het boekjaar, de cijfers over de voorgaande tussentijdse perioden van datzelfde jaar dienen te worden gewijzigd op basis van het nieuwe stelsel. De vergelijkende cijfers van de vergelijkbare tussentijdse periode van het vorige boekjaar dienen in geval van een stelselwijziging eveneens te worden aangepast. Het verdient aanbeveling stelselwijzigingen door te voeren in de eerste tussentijdse periode waarover wordt gerapporteerd.

De RJ en IASB bevelen aan een tussentijds financieel verslag binnen twee maanden respectievelijk 60 dagen na afloop van de desbetreffende tussentijdse periode te publiceren (RJ 394.203; IAS 34.1b).
In tegenstelling tot de IASB bepaalt de RJ dat in een tussentijds financieel verslag moet worden vermeld dat geen accountantscontrole heeft plaatsgevonden, tenzij een accountant bij dat tussentijds financieel verslag een accountantsverklaring of beoordelingsverklaring heeft afgegeven. In dat geval dient de desbetreffende verklaring onverkort bij het tussentijds financieel verslag te worden opgenomen (RJ 394.303, laatste gedachtestreepje).

Overigens zij vermeld dat in tegenstelling tot de IASB, de RJ aanbeveelt in een tussentijds financieel verslag een bestuurstoelichting op te nemen waarin onder meer mededelingen worden gedaan over de te verwachten gang van zaken voor het lopende boekjaar (RJ 394.301 en .305).

2.3 NextPrime en NextEconomy

De aanvullende eisen voor ondernemingen in de segmenten NextPrime en NextEconomy zijn opgenomen in hoofdstuk 7 van Euronext Rules – Book I.[6] Ondernemingen die tot deze segmenten behoren, moeten binnen drie maanden (in plaats van vier maanden) na afloop van een halfjaar een halfjaarverslag publiceren dat bovendien moet worden beoordeeld door een openbare accountant. De beoordelingsverklaring die hierbij wordt verstrekt moet samen met het halfjaarverslag worden gepubliceerd.
Daarnaast geldt voor deze ondernemingen als 'best practice' dat zij kwartaalverslagen opstellen en publiceren. Dit is echter niet verplicht. Indien ondernemingen ervoor kiezen kwartaalcijfers te publiceren, moet in het halfjaarverslag wel een aparte kolom met cijfers over het eerste kwartaal worden opgenomen. Kwartaalverslagen hoeven niet te worden beoordeeld door een openbare accountant. Gebeurt dit wel, dan moet de beoordelingsverklaring samen met het kwartaalverslag worden gepubliceerd.
Ondernemingen die behoren tot het NextPrime- of NextEconomy-segment moeten op grond van Rule 7201 van Euronext Rules – Book I de halfjaarverslagen die betrekking hebben op perioden die op of na 1 januari 2005 aanvangen, opstellen en publiceren conform IFRSs (overeenkomstig de Europese verordening). Dit betekent niet noodzakelijkerwijs dat de halfjaarverslagen ook in overeenstemming met IAS 34 moeten zijn. De Europese verordening waaraan in Rule 7201 wordt gerefereerd, heeft immers uitsluitend betrekking op de jaarverslaggeving.
Daar staat echter tegenover dat Euronext in maart 2004 Notice 7-01, *Content of half-yearly and quarterly reports,* heeft uitgebracht.[7] Hierin worden de eisen voor de inhoud van het halfjaarverslag uiteengezet. Deze eisen zijn nagenoeg volledig ontleend aan IAS 34. Bovendien schrijft Notice 7-01 – in tegenstelling tot IAS 34 – voor dat een verkort tussentijds verslag van de ondernemingsleiding (vergelijkbaar met het bij de jaarrekening op te nemen bestuursverslag) in het halfjaarverslag wordt opgenomen. Dit tussentijdse verslag van de ondernemingsleiding moet informatie verschaffen over:
- de veranderingen die zich in de loop van het eerste halfjaar hebben voorgedaan in de ondernemingslei-

ding, de accountants, de hoofdactiviteiten van de onderneming en de aandeelhouders voor zover gekend door de onderneming;
- de financiële situatie van de onderneming, de ontwikkeling daarvan en de resultaten, eventueel aangevuld met een analyse per bedrijfstak of geografisch segment;
- voor zover mogelijk, de vooruitzichten van de onderneming voor het lopende boekjaar;
- elke gebeurtenis of onzekerheid die de onderneming redelijkerwijs van belang acht voor de gebruikers van de financiële informatie.

2.4 Transparantierichtlijn

Zoals aangegeven in paragraaf 2.1, is in de Europese Unie de Transparantierichtlijn definitief geworden. Hierin zijn voorschriften opgenomen over de openbaarmaking van periodieke en niet-periodieke informatie van ondernemingen waarvan aandelen en/of obligaties genoteerd zijn op een gereglementeerde effectenbeurs in de Europese Unie.

De Transparantierichtlijn bepaalt dat uiterlijk twee maanden na afloop van de eerste zes maanden van het boekjaar een halfjaarverslag moet worden gepubliceerd dat bestaat uit de volgende componenten:
- de verkorte financiële overzichten;
- een tussentijds jaarverslag; en
- verklaringen van met naam en toenaam genoemde, terzake verantwoordelijke personen dat – voorzover hun bekend – de verkorte financiële overzichten en het tussentijdse jaarverslag een getrouw beeld geven van de werkelijkheid.

Ondernemingen die verplicht zijn een geconsolideerde jaarrekening op te stellen, moeten de verkorte financiële overzichten opmaken in overeenstemming met IAS 34. Wanneer een onderneming echter geen geconsolideerde jaarrekening hoeft op te stellen dan moet zij dezelfde grondslagen toepassen als bij het opmaken van de jaarlijkse financiële overzichten. Bovendien kan zij zich voor wat betreft de verkorte financiële overzichten beperken tot een verkorte balans, een verkorte winst- en verliesrekening en de toelichting op deze overzichten.

Het tussentijdse jaarverslag bevat ten minste een opsomming van belangrijke gebeurtenissen die zich in de eerste zes maanden van het boekjaar hebben voorgedaan en het effect daarvan op de verkorte financiële overzichten. Daarnaast wordt een beschrijving gegeven van de voornaamste risico's en onzekerheden voor de overige zes maanden van het boekjaar. Voor ondernemingen met beursgenoteerde aandelen, bevat het tussentijdse jaarverslag bovendien informatie over de belangrijkste transacties met verbonden partijen.

De halfjaarverslagen zijn niet verplicht onderworpen aan accountantscontrole. Ook hoeven zij niet verplicht te worden beoordeeld door een accountant. Gebeurt dat wel dan moet de accountantsverklaring of beoordelingsverklaring volledig worden gepubliceerd. Indien van accountantscontrole of beoordeling geen sprake is dan moet de onderneming dat expliciet in haar halfjaarverslag vermelden.

Ondernemingen moeten tijdens de eerste helft en tijdens de tweede helft van het boekjaar een verslag van het bestuursorgaan publiceren, tenzij zij al driemaandelijkse financiële verslagen (kwartaalverslagen) publiceren. Deze verplichting geldt uitsluitend voor ondernemingen met beursgenoteerde aandelen en is dus niet van toepassing op ondernemingen met uitsluitend beursgenoteerde obligaties. Het tussentijdse verslag van het bestuursorgaan moet worden gepubliceerd in de periode gelegen tussen tien weken na het begin en zes weken voor het einde van het halfjaar. Het verslag van het bestuursorgaan bevat de volgende informatie over de periode tussen het begin van het halfjaar en de datum van openbaarmaking van het verslag:
- een toelichting op belangrijke gebeurtenissen en transacties die hebben plaatsgevonden en de gevolgen daarvan voor de onderneming; en
- een algemene beschrijving van de financiële positie en behaalde resultaten van de onderneming.

De regeling met betrekking tot het tussentijdse verslag van het bestuursorgaan is overigens een versoepeling ten opzichte van het ontwerp van de Transparantierichtlijn. Daarin was nog de verplichting opgenomen om kwartaalverslagen te publiceren over het eerste en derde kwartaal van het boekjaar.

2.5 Wijzigingen wetgeving

Hoewel de Nederlandse wet- en regelgeving al voor een groot deel spoort met de Transparantierichtlijn, zal de implementatie in Nederland moeten leiden tot een aantal wetswijzigingen op het gebied van de tussentijdse financiële verslaggeving. De bestaande regelgeving van Euronext op dat gebied zal daarmee voor een groot deel worden 'overruled'. Implementatie van de Transparantierichtlijn zal in Nederland onder meer leiden tot de volgende wijzigingen:
- een verkorting van de termijn (tot twee maanden) waarbinnen de halfjaarverslagen moeten worden gepubliceerd;
- de verkorte financiële overzichten moeten voldoen aan IAS 34;

- er moet expliciet worden aangegeven of de verkorte financiële overzichten in de halfjaarverslagen wel of niet door een accountant zijn gecontroleerd of beoordeeld;
- indien dat wel het geval is, moet de accountantsverklaring of beoordelingsverklaring worden toegevoegd;
- de personen die verantwoordelijk zijn voor de financiële verslaggeving moeten een verklaring omtrent de getrouwheid van de halfjaarverslagen geven;
- indien geen kwartaalcijfers naar buiten worden gebracht, moet een tussentijds verslag van het bestuursorgaan worden gepubliceerd door ondernemingen met beursgenoteerde aandelen.

Overigens zij opgemerkt dat de bepalingen in de Transparantierichtlijn minimumvoorschriften zijn. Dit betekent dat in de lidstaten van de Europese Unie additionele verplichtingen aan beursgenoteerde ondernemingen mogen worden opgelegd, zoals de verplichte beoordeling van halfjaarcijfers door een accountant of de verplichte publicatie van kwartaalverslagen. In hoeverre de Nederlandse regering verder wenst te gaan dan de Transparantierichtlijn is nog niet bekend.

3 Onderzoek

In deze paragraaf wordt verslag gedaan van het empirisch onderzoek naar de tussentijdse financiële verslaggeving van Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen.

3.1 Onderzoeksopzet

Het onderzoek omvat de tussentijdse financiële verslaggeving in het boekjaar 2006 van 121 Nederlandse ondernemingen met een aandelennotering aan Euronext Amsterdam. Daarbij wordt een viertal categorieën onderscheiden: de ondernemingen waarvan de aandelen onderdeel uitmaken van de AEX-index (hoofdfondsen), de AMX-index (midkapfondsen), de AScX-index (small cap-fondsen) en de Lokale Markt (overige beursfondsen). Binnen deze categorieën worden nog specifiek de ondernemingen in de segmenten NextPrime (NP) en NextEconomy (NE) onderscheiden. De indeling in categorieën en segmenten is die per 30 juni 2006 (de balansdatum van de meeste halfjaarverslagen). Tabel 1 geeft een overzicht van de in het onderzoek betrokken ondernemingen.

De nadruk van het onderzoek ligt op de halfjaarverslagen die de ondernemingen over de eerste zes maanden van het boekjaar 2006 hebben gepubliceerd. De in het onderzoek betrokken halfjaarverslagen hebben een gemiddelde lengte van 16 pagina's: bij de AEX is dat 28 pagina's, bij de AMX en AScX 15 pagina's en bij de Lokale Markt 10 pagina's.
In ons onderzoek komen de volgende aspecten aan de orde:

- de tijdigheid van de publicatie van het halfjaarverslag;
- de grondslagen die zijn gehanteerd in de halfjaarverslaggeving;
- de componenten waaruit het halfjaarverslag bestaat;
- de vergelijkende cijfers die in het halfjaarverslag zijn opgenomen;
- de vermelding van de winst per aandeel in het halfjaarverslag;
- de vermelding dat de grondslagen dezelfde zijn als in de meest recente jaarrekening dan wel de beschrijving van een of meer grondslagwijzigingen;[8]
- of het halfjaarverslag is gecontroleerd of beoordeeld door een accountant.

Bovendien hebben we onderzocht in hoeverre de ondernemingen in het boekjaar 2006 naast het verplichte halfjaarverslag ook kwartaalverslagen (over het eerste en derde kwartaal) hebben gepubliceerd.
Op een aantal van de hierboven genoemde punten zijn – voor vergelijkingsdoeleinden – tevens de halfjaarverslagen over de eerste zes maanden van het boekjaar 2005 onderzocht. Waar nuttig zullen de onderzoeksresultaten worden vergeleken met eerder onderzoek op het gebied van de tussentijdse financiële verslaggeving (Dijksma en Knoops, 1997; Klaver en Vergoossen, 1998; Dijksma en Schoonderbeek, 2002).

Tabel 1: Ondernemingen betrokken in onderzoek

Categorie		Aantal	Waarvan NP of NE
AEX	hoofdfondsen	25	0
AMX	midkap-fondsen	25	6
AScX	small cap-fondsen	23	6
Lokale Markt	overige beursfondsen	48	11
Totaal		121	23

3.2 Onderzoeksresultaten

Tabel 2 geeft een beeld van de tijdigheid van de publicatie van de halfjaarverslagen, dat wil zeggen hoe snel de halfjaarverslagen na afloop van de eerste zes maanden van het boekjaar 2006 zijn gepubliceerd.

Uit tabel 2 blijkt dat 21% van de ondernemingen het halfjaarverslag over de eerste helft van 2006 binnen één maand heeft gepubliceerd. Bij de AEX is dat met 36% het hoogst. Opvallend is dat de AMX op dit punt met 12% slechter scoort dan de AScX (26%) en de Lokale Markt (17%). De termijn van twee maanden die RJ 394/IAS 34 aanbevelen en die de Transparantierichtlijn voorschrijft, wordt gehaald door 87% van de ondernemingen, waarbij de afwijkingen tussen de onderscheiden categorieën klein zijn. Klaver en Vergoossen (1998) laten zien dat dat in 1996 68% was voor de gehele populatie en 90% voor de AEX. Op één onderneming na hebben alle ondernemingen het halfjaarverslag over de eerste helft van 2006 binnen drie maanden naar buiten gebracht.

Het gemiddelde lag in 2006 op 46 dagen en dat is twee dagen sneller vergeleken met 2005. Deze acceleratie doet zich vooral voor bij de AScX, terwijl daarvan bij de AEX geen sprake is. Het beeld met betrekking tot de AEX is echter enigszins vertekend door een uitschieter. Als we daarvoor corrigeren dan daalt het gemiddelde aantal dagen ook bij deze categorie en wel van 39 dagen in 2005 naar 37 dagen in 2006.[9] In 1996 lag het gemiddelde aantal dagen bij de AEX nog op ongeveer 43 dagen. Bij de AMX en de overige beursfondsen was dat om en nabij 53 respectievelijk 56 dagen (Klaver en Vergoossen, 1998).[10]

Uit tabel 2 kan nog worden afgelezen dat de ondernemingen die behoren tot het NextPrime- of Next-Economy-segment (NP/NE) bijna allemaal (96%) het halfjaarverslag over de eerste zes maanden van 2006 binnen twee maanden naar buiten hebben gebracht.

Tabel 3 geeft weer welke grondslagen de ondernemingen hebben gehanteerd in de tussentijdse financiële verslaggeving. De ondernemingen worden daarbij ingedeeld in de volgende vijf groepen:

- ondernemingen die expliciet melden dat IAS 34 is nageleefd;
- ondernemingen die expliciet aangeven dat IFRSs-grondslagen zijn toegepast (zonder dat per se IAS 34 is nageleefd);
- ondernemingen die niet aangeven dat IFRSs-grondslagen zijn toegepast, maar impliciet komt de toepassing van IFRSs-grondslagen in de halfjaarverslaggeving naar voren door referenties aan één of meer individuele IFRSs of door de melding dat dezelfde grondslagen zijn toegepast als in jaarrekening 2005 (zie ook tabel 6);

Tabel 2: Tijdigheid publicatie halfjaarverslagen

	AEX (25)		AMX (25)		AScX (23)		Lokale Markt (47)		Totaal (121)		NP/NE (23)	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Publicatie binnen:												
- 1 maand	9	36	3	12	6	26	8	17	26	21	2	9
- 2 maanden	22	88	22	88	20	87	41	85	105	87	22	96
- 3 maanden	25	100	25	100	23	100	47	98	120	99	23	100
Gemiddeld aantal dagen:												
- 2006	39		47		43		52		46		46	
- 2005	39		48		47		54		48		47	

Tabel 3: Gehanteerde grondslagen halfjaarverslaggeving

	AEX (25)		AMX (25)		AScX (23)		Lokale Markt (48)		Totaal (121)		NP/NE (23)	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
IAS 34	9	36	14	56	12	52	16	33	51	42	16	70
IFRSs-grondslagen:												
- expliciet	9	36	6	24	4	18	16	33	35	29	1	4
- impliciet	2	8	1	4	2	9	3	7	8	7	2	9
US GAAP	3	12	1	4	1	4	1	2	6	5	1	4
Geen melding	2	8	3	12	4	17	12	25	21	17	3	13
Totaal	25	100	25	100	23	100	48	100	121	100	23	100

- ondernemingen die expliciet aangeven dat (primair) Amerikaanse grondslagen (United States Generally Accepted Accounting Principles; US GAAP) zijn toegepast;
- ondernemingen die op generlei wijze aangeven welke grondslagen zijn toegepast.

Tabel 3 laat zien dat 42% van de ondernemingen zegt IAS 34 na te leven in hun halfjaarverslag over de eerste helft van het boekjaar 2006. Dit is een duidelijke toename ten opzichte van de halfjaarverslaggeving in het jaar daarvoor toen dat nog geen 16% was. Zodra de Transparantierichtlijn in de Nederlandse wetgeving is geïncorporeerd zal dus nog 58% de overstap naar IAS 34 moeten maken. Voor een grote groep ondernemingen zal het echter naar alle waarschijnlijkheid om een formaliteit gaan, aangezien 29% van de ondernemingen aangeeft in de halfjaarverslaggeving 2006 IFRSs-grondslagen te hebben toegepast. Het is overigens opvallend dat de toepassing van IAS 34 in de AMX (56%) en de AScX (52%) inmiddels verder is doorgedrongen dan in de AEX (36%).
De reden om in het halfjaarverslag over de eerste helft van het boekjaar 2005 te kiezen voor IFRSs-grondslagen in plaats van IAS 34, hield verband met de overgang naar en eerste toepassing van IFRSs in de jaarverslaggeving 2005. Ten tijde van het opstellen en publiceren van de halfjaarverslagen stonden de IFRSs die in de jaarverslaggeving 2005 moesten worden toegepast nog niet vast. Het betrof namelijk de IFRSs die op 31 december 2005 in de Europese Unie van kracht waren. Om de flexibiliteit in de rest van het boekjaar 2005 zo groot mogelijk te houden, kozen ondernemingen (formeel) niet voor de toepassing van IAS 34.
Hoewel in het boekjaar 2006 dit argument is komen te vervallen, is er toch nog een groot aantal ondernemingen dat kiest voor IFRSs-grondslagen in plaats van IAS 34, wellicht met de gedachte dat zij zich dan enige vrijheid kunnen permitteren voor wat betreft de toelichtingsinformatie die op grond van IAS 34 in het halfjaarverslag moet worden opgenomen. Dit geldt zeker voor de ondernemingen die zich niet gebonden voelen om RJ 394 – die feitelijk hetzelfde voorschrijft – na te leven.
Saillant detail is verder dat zes ondernemingen (5%) in de jaarverslaggeving en de tussentijdse financiële verslaggeving (primair) US GAAP toepassen, waarbij één onderneming in het halfjaarverslag tevens op IFRSs gebaseerde financiële overzichten verstrekt. Drie ondernemingen beperken zich echter tot het opnemen van afstemmingsoverzichten *(reconciliation statements)* waarin de verschillen worden aangegeven met winst- en vermogenscijfers gebaseerd op de IFRSs, terwijl twee ondernemingen in het geheel geen cijfers gebaseerd op de IFRSs in hun halfjaarverslag verstrekken. Wel verwijst één van de laatstgenoemde twee ondernemingen naar haar website voor financiële overzichten gebaseerd op de IFRSs.
Ten slotte blijkt dat in 17% van de onderzochte halfjaarverslagen op geen enkele manier duidelijk wordt gemaakt welke grondslagen zijn toegepast, waardoor de gepresenteerde cijfers eigenlijk nietszeggend zijn.
Zoals hiervoor in paragraaf 2.3 besproken, moeten ondernemingen die behoren tot het NextPrime- of NextEconomy-segment op grond van de voorschriften van Euronext feitelijk IAS 34 al toepassen. Opmerkelijk is dan ook dat slechts 70% van deze ondernemingen dat doet en dus een groot deel de voorschriften van Euronext op dat punt niet naleeft.

Tabel 4 geeft weer in welke mate de in RJ 394 en IAS 34 voorgeschreven financiële overzichten zijn terug te vinden in de onderzochte halfjaarverslagen. Daarbij is tevens aangegeven in hoeverre deze overzichten zijn voorzien van vergelijkende cijfers.
Uit tabel 4 kan worden afgelezen dat op één onderneming na elke onderneming in haar halfjaarverslag in ieder geval een verkorte balans per het einde van de eerste helft van het boekjaar 2006 en een verkorte winst- en verliesrekening over die periode heeft opgenomen. In de verkorte winst- en verliesrekening worden steeds vergelijkende cijfers verstrekt over dezelfde periode van het voorgaande boekjaar. De verkorte balans bevat in 98% van de gevallen vergelijkende cijfers. Dat zijn dan de balanscijfers per ultimo

Tabel 4: Componenten halfjaarverslagen

			waarvan met vergelijkende cijfers	
	n	%	n	%
Verkorte balans	120	99	118	98
Verkorte winst- en verliesrekening	120	99	120	100
Verkort mutatieoverzicht eigen vermogen	102	84	99	97
Verkort kasstroomoverzicht	114	94	114	100

boekjaar 2005 en in een aantal gevallen ook de balanscijfers per ultimo de eerste helft van boekjaar 2005.
De ene onderneming die geen verkorte balans en verkorte winst- en verliesrekening heeft opgenomen, beperkt zich in het halfjaarverslag over de eerste helft van 2006 tot de publicatie van de volgende posten: omzet, bedrijfsresultaat, resultaat na belastingen, balanstotaal en eigen vermogen. Deze onderneming (die geen deel uitmaakt van het NextPrime- of NextEconomy-segment) heeft kennelijk geen boodschap aan de eisen die RJ 394 aan de inhoud van halfjaarverslagen stelt.
Zoals aangegeven in paragraaf 2.2, kan voor wat betreft het verkorte mutatieoverzicht van het eigen vermogen een keuze worden gemaakt tussen (a) een overzicht dat alle mutaties in het eigen vermogen bevat of (b) een overzicht dat alleen de mutaties in het eigen vermogen weergeeft die niet voortvloeien uit transacties met aandeelhouders. Het percentage in tabel 4 (84%) is als volgt opgebouwd: 69% bevat variant (a), 6% bevat variant (b) en 9% bevat beide varianten. In de meeste gevallen (97%) worden ter vergelijking soortgelijke mutatieoverzichten met betrekking tot de eerste helft van het voorgaande boekjaar opgenomen.
Een verkort kasstroomoverzicht, ten slotte, vinden we in 94% van de onderzochte halfjaarverslagen samen met de vergelijkende cijfers over dezelfde periode van het voorgaande boekjaar.
Hoewel de percentages in tabel 4 hoog ogen, is het toch bijzonder vreemd dat er nog steeds ondernemingen zijn die niet alle voorgeschreven financiële overzichten opnemen in hun halfjaarverslag.
De halfjaarverslagen over de eerste helft van het boekjaar 1996 bevatten in 29% van de gevallen een balans, in 35% van de gevallen een resultatenoverzicht, in 1% van de gevallen een mutatieoverzicht eigen vermogen en in 9% van de gevallen een kasstroomoverzicht die tegemoetkomen aan IAS 34 (Klaver en Vergoossen, 1998).
Naast verkorte financiële overzichten verstrekken verreweg de meeste ondernemingen enige vorm van bestuurstoelichting of bestuursverslag waarin onder meer uitspraken worden gedaan over de verwachte gang van zaken in de rest van het lopende boekjaar. De variëteit van deze component is echter zeer groot: van een *letter to the shareholders* of een kort statement van de bestuurs- of directievoorzitter tot een complete *operating and financial review* of *managements discussion and analysis*. Ook is het vaak niet duidelijk waar de bestuurstoelichting of het bestuursverslag ophoudt en de toelichting op de verkorte financiële overzichten begint.

De (verwaterde) winst per aandeel moet volgens RJ 394/IAS 34 worden vermeld op de pagina waarop ook de winst- en verliesrekening wordt gepresenteerd. Tabel 5 geeft aan in hoeverre de ondernemingen aan dit voorschrift tegemoet komen.
De (verwaterde) winst per aandeel is door 83% van de ondernemingen vermeld op de pagina met de winst- en verliesrekening, terwijl dit kengetal door 15% van de ondernemingen uitsluitend in de toelichting of elders in het halfjaarverslag is opgenomen. In 2% van de halfjaarverslagen wordt in het geheel niet gerept over de (verwaterde) winst per aandeel. Dit zijn allemaal ondernemingen die behoren tot de Lokale Markt.
Uit het onderzoek van Klaver en Vergoossen (1998) kan worden opgemaakt dat tien jaar geleden de winst per aandeel in ongeveer 77% van de halfjaarverslagen stond vermeld. Overigens is toen niet specifiek onderzocht waar in het halfjaarverslag dit kengetal was opgenomen.

Ondernemingen moeten volgens RJ 394/IAS 34 in hun tussentijdse financiële verslaggeving expliciet vermelden dat de gehanteerde grondslagen ten opzichte van de meest recente jaarrekening niet zijn gewijzigd en wanneer dat wel het geval is, welke grondslagwijziging(en) zijn doorgevoerd. Tabel 6 geeft een beeld van de mate waarin dit voorschrift is nageleefd.

Het blijkt dat in 44% van de halfjaarverslagen over de

Tabel 5: Vermelding winst per aandeel in halfjaarverslagen

	AEX (25)		AMX (25)		AScX (23)		Lokale Markt (48)		Totaal (121)		NP/NE (23)	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Vermelding op pagina verkorte winst- en verliesrekening	22	88	23	92	22	96	34	71	101	83	21	91
Vermelding uitsluitend in toelichting of elders	3	12	2	8	1	4	12	25	18	15	2	9
Geen vermelding	0	0	0	0	0	0	2	4	2	2	0	0
Totaal	25	100	25	100	23	100	48	100	121	100	23	100

eerste helft van het boekjaar 2006 expliciet wordt vermeld dat dezelfde grondslagen worden gehanteerd als in de jaarrekening over het boekjaar 2005. Daarnaast kan worden gesteld dat er in 8% van de gevallen sprake is van een impliciete vermelding door verwijzing naar de grondslagen die in de jaarrekening 2005 zijn gebruikt zonder dat is aangegeven of de grondslagen al dan niet zijn gewijzigd. In eveneens 8% van de gevallen meldt de onderneming dat één of meer grondslagen zijn gewijzigd ten opzichte van de jaarrekening 2005.
Daar staat tegenover dat in 40% van de halfjaarverslagen op generlei wijze duidelijkheid wordt verschaft over de bestendiging van de gehanteerde grondslagen, hetgeen strijdig is met RJ 394/IAS 34. Bij de Lokale Markt is dat zelfs 50%. Bij NextPrime/NextEconomy (NP/NE) gaat het om ruim eenderde (35%) van de halfjaarverslagen.
Hoewel dit teleurstellende bevindingen zijn, is er vergeleken met de resultaten uit eerdere onderzoeken sprake van verbetering (Dijksma en Knoops, 1997; Dijksma en Schoonderbeek, 2002). In 1996 en 2001 wordt in de halfjaarverslaggeving door maar 6% respectievelijk 29% verwezen naar de grondslagen die in de meest recente jaarrekening zijn toegepast. Daarbij moet nog worden bedacht dat het hier alleen gaat over de halfjaarverslaggeving van ondernemingen opgenomen in de AEX- of AMX-index.

Tabel 7 geeft aan in hoeverre de halfjaarverslagen over de eerste zes maanden van het boekjaar 2006 zijn voorzien van een beoordelingsverklaring van een accountant en als dat niet het geval is in hoeverre ondernemingen dan expliciet melden dat geen accountantscontrole is toegepast, dat de cijfers niet zijn gecontroleerd of woorden van gelijke strekking.

Tabel 7 toont dat geen enkel halfjaarverslag een accountants(controle)verklaring bevat, dat bij 18% van de halfjaarverslagen een beoordelingsverklaring van een accountant is gevoegd en dat in ruim tweederde deel van de halfjaarverslagen (68%) wordt aangegeven dat geen accountantscontrole heeft plaatsgevonden. In de rest van de halfjaarverslagen (14%) blijft een eventuele betrokkenheid van de accountant in het ongewisse, hetgeen strijdig is met RJ 394/IAS 34. De hier genoemde cijfers wijken nauwelijks af van de cijfers met betrekking tot de halfjaarverslaggeving 2005.
Interessant zijn met name de halfjaarverslagen van de ondernemingen die behoren tot het NextPrime- of NextEconomy-segment van Euronext, omdat zij verplicht zijn om op grond van de beursregelgeving hun halfjaarverslag te laten beoordelen door een accountant (Rule 7203/4, Euronext Rules – Book I). Uit tabel 7 kan worden afgeleid dat 39% van de ondernemingen niet aan deze verplichting voldoet.
Vergelijken we de onderzoeksresultaten met die

Tabel 6: Vermelding bestendiging grondslagen c.q. grondslagwijziging(en) in halfjaarverslagen

	AEX (25)		AMX (25)		AScX (23)		Lokale Markt (48)		Totaal (121)		NP/NE (23)	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Vermelding dat grondslagen niet zijn gewijzigd:												
- expliciet	14	56	13	52	13	57	13	27	53	44	12	52
- impliciet	1	4	1	4	2	9	6	13	10	8	2	9
Vermelding van grondslagwijziging(en)	1	4	3	12	1	4	5	10	10	8	1	4
Geen vermelding	9	36	8	32	7	30	24	50	48	40	8	35
Totaal	25	100	25	100	23	100	48	100	121	100	23	100

Tabel 7: Informatie over status halfjaarverslag

	AEX (25)		AMX (25)		AScX (23)		Lokale Markt (48)		Totaal (121)		NP/NE (23)	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Accountantsverklaring	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Beoordelingsverklaring	3	12	6	24	4	17	9	19	22	18	14	61
'Niet gecontroleerd'	21	84	17	68	16	70	28	58	82	68	8	35
Geen informatie	1	4	2	8	3	13	11	23	17	14	1	4
Totaal	25	100	25	100	23	100	48	100	121	100	23	100

van Dijksma en Knoops (1997) en Dijksma en Schoonderbeek (2002) dan kunnen we constateren dat de aandacht voor de rol van de accountant in de halfjaarverslaggeving het afgelopen decennium is gegroeid. In 1996 en 2001 is bij 2% respectievelijk 8% van de onderzochte halfjaarverslagen een beoordelingsverklaring opgenomen en wordt in 33% respectievelijk 71% van de halfjaarverslagen aangegeven dat geen accountantscontrole heeft plaatsgevonden. Hierbij moet overigens worden aangetekend dat in beide onderzoeken alleen de halfjaarverslagen van ondernemingen uit de AEX- of AMX-index zijn betrokken.

Tabel 8 geeft inzicht in de mate waarin de in het onderzoek betrokken ondernemingen in 2006 naast het verplichte halfjaarverslag ook verslagen over het eerste en derde kwartaal hebben gepubliceerd.[11]

Tabel 8 laat zien dat 54% van de ondernemingen kwartaalverslagen over het eerste en derde kwartaal van het boekjaar 2006 publiceren. Daarnaast zijn er drie ondernemingen die alleen een verslag over het eerste kwartaal of over het derde kwartaal publiceren. Er lijkt een verband te bestaan tussen het publiceren van kwartaalverslagen en de grootte van ondernemingen. In de AEX publiceert 84% van de ondernemingen kwartaalverslagen, terwijl dat in de Lokale Markt 38% is. Zoals ook uit tabel 8 valt af te lezen is er ten opzichte van 2005 over de gehele linie sprake van een behoorlijke stijging. Zetten we de percentages af tegen die van 1996 dan is de stijging spectaculair te noemen. In dat jaar bracht 43% van de ondernemingen in de AEX kwartaalverslagen naar buiten. Bij de AMX en de overige beursfondsen was dat 5% (Klaver en Vergoossen, 1998).[12]
Van de ondernemingen die tot het NextPrime- of NextEconomy-segment behoren, heeft 65% in het boekjaar 2006 de aanbeveling van Euronext opgevolgd om kwartaalverslagen te publiceren. Dit percentage is vergeleken met het jaar daarvoor eveneens gestegen.
Zoals besproken in paragraaf 2.4, zullen ondernemingen die geen kwartaalcijfers naar buiten brengen tussentijds verslagen van het bestuursorgaan moeten publiceren zodra de Transparantierichtlijn in de Nederlandse wetgeving is verwerkt.

4 Evaluatie

Uit het onderzoek blijkt dat de halfjaarverslagen tijdig en steeds sneller worden gepubliceerd. Ook komt naar voren dat de groep ondernemingen die naast het halfjaarverslag kwartaalcijfers publiceert steeds groter wordt. Daar staat echter tegenover dat de halfjaarverslaggeving van een behoorlijk aantal Nederlandse ondernemingen inhoudelijk tekortschiet. Hoewel aan de inrichting van de halfjaarverslagen nog geen wettelijk afdwingbare eisen worden gesteld, zijn wij van mening dat ondernemingen die een beroep doen op de openbare kapitaalmarkt zich toch verplicht zouden moeten voelen om bij het opstellen van de halfjaarverslagen op zijn minst de op IAS 34 gebaseerde RJ-richtlijn na te leven. Dit blijkt echter niet het geval te zijn.
Zo komt het geregeld voor dat één of meer van de voorgeschreven financiële overzichten – verkorte balans, verkorte winst- en verliesrekening, verkort mutatieoverzicht eigen vermogen en/of verkort kasstroomoverzicht – ontbreken. Daarnaast maakt een groot deel van de ondernemingen niet duidelijk welke grondslagen bij het opstellen van het halfjaarverslag zijn gehanteerd, hetgeen moet worden gekwalificeerd als een ernstig gemis omdat de gepresenteerde cijfers daarmee eigenlijk nietszeggend worden. Ook veel ondernemingen die dat wel doen, blijven in gebreke doordat zij op geen enkele manier duidelijk maken in hoeverre de gehanteerde grondslagen overeenstemmen met de grondslagen die bij het opstellen van de jaarrekening 2005 zijn gebruikt.
Bijzondere aandacht verdienen de ondernemingen die behoren tot het NextPrime- of NextEconomy-segment,

Tabel 8: Publicatie van tussentijdse financiële verslagen

Categorie	Verplicht halfjaarverslag	Verslagen over eerste en derde kwartaal			
		2006		2005	
	n	n	%	n	%
AEX	25	21	84	19	76
AMX	25	16	64	14	56
AScX	23	10	43	7	28
Lokale Markt	48	18	38	15	27
Totaal	121	65	54	55	43
NextPrime/NextEconomy	23	15	65	12	52

omdat Euronext voor de halfjaarverslaggeving van deze ondernemingen additionele voorschriften heeft geformuleerd. Zo moeten deze ondernemingen IAS 34 toepassen en moet bij het halfjaarverslag een beoordelingsverklaring van een accountant worden gevoegd. Het blijkt dat 30% niet (expliciet) aangeeft IAS 34 toe te passen en dat 40% geen beoordelingsverklaring bij het halfjaarverslag heeft opgenomen. Hieruit kan worden afgeleid dat Euronext kennelijk niet toeziet op de naleving van haar eigen voorschriften. Dit komt de geloofwaardigheid van Euronext niet ten goede en zet vraagtekens bij de toegevoegde waarde van het NextPrime- en NextEconomy-segment, niet alleen voor de beleggers maar ook voor de ondernemingen in deze segmenten die de extra eisen van Euronext wel naleven.
Wellicht dat voor wat betreft het toezicht op de naleving van de voorschriften met betrekking tot de tussentijdse financiële verslaggeving in de toekomst een rol is weggelegd voor de Autoriteit Financiële Markten (AFM).[13]

Overigens kunnen wij ons afvragen of het verstandig is geweest om de tussentijdse financiële verslaggeving van de beursgenoteerde ondernemingen in de Europese Unie te regelen door middel van een Europese richtlijn die in de lidstaten pas kracht van wet heeft na verwerking in de nationale wetgeving. Hierdoor zullen verschillen tussen de lidstaten van de Europese Unie blijven bestaan niet alleen qua tijdigheid van de invoering van de nieuwe wettelijke voorschriften maar ook inhoudelijk. Dit is niet gewenst, gezien de voortgaande internationalisering van de kapitaalmarkt en de daarmee gepaard gaande integratie van de effectenbeurzen binnen de Europese Unie en daarbuiten. Het was dan ook beter geweest de tussentijdse financiële verslaggeving in de Europese Unie te regelen door middel van een Europese verordening die rechtstreekse werking heeft. Hierdoor zouden implementatieverschillen tussen de lidstaten al bij voorbaat zijn voorkomen. Daarnaast had de Europese Unie meer aansluiting moeten zoeken bij de regelgeving in de Verenigde Staten waar beursgenoteerde ondernemingen kwartaalverslagen moeten publiceren die bovendien moeten worden voorzien van een beoordelingsverklaring van een accountant.[14] ■

Literatuur

Dijksma J. en C.D. Knoops (1997), Tussentijdse berichtgeving, in: J.A.G.M. Koevoets, L.G. van der Tas en R.G.A. Vergoossen, *Het jaar 1996 verslagen: onderzoek jaarverslaggeving Nederlandse ondernemingen*, Kluwer BedrijfsInformatie/Koninklijk NIVRA, pp. 99-124.

Dijksma J. en W.J. Schoonderbeek (2002), Tussentijdse berichtgeving, in: J.B. Backhuijs, G.M.H. Mertens en R.G.A. Vergoossen, *Het jaar 2001 verslagen: onderzoek jaarverslaggeving Nederlandse ondernemingen,* Kluwer/Koninklijk NIVRA, pp. 119-144.

Klaver M.H. en R.G.A. Vergoossen (1998), Tussentijdse financiële berichtgeving van Nederlandse ondernemingen, *Tijdschrift Financieel Management,* maart/april, pp. 28-36.

Noten

1 Verordening (EC) No 1606/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 19 juli 2002 betreffende de toepassing van internationale standaarden voor de jaarrekening.

2 Richtlijn 2004/109/EG van het Europees Parlement en de Raad van 15 december 2004 betreffende de transparantievereisten die gelden voor informatie over uitgevende instellingen waarvan effecten tot de handel op een gereglementeerde markt zijn toegelaten en tot wijziging van Richtlijn 2001/34/EG.

3 De auteur dankt de heren Martijn van Bommel, Dumas Bruin en Tim Osse voor hun hulp bij de uitvoering van het empirisch onderzoek.

4 Euronext Amsterdam, Book II Algemeen Reglement Euronext Amsterdam Stock Exchange, 2 januari 2006.

5 Zie paragraaf 30, CESR, Recommendation for additional guidance regarding the transition to IFRS, december 2003.

6 Euronext, Euronext Rules – Book I, 26 november 2004.

7 Euronext, Euronext Notice 7-01, Content of half-yearly and quarterly reports, 5 maart 2004.

8 De overige toelichtingsinformatie die op grond van de regelgeving zou moeten worden opgenomen bij de financiële overzichten in het halfjaarverslag (zie paragraaf 2.2, punt 6) is niet onderzocht omdat op basis daarvan geen conclusies kunnen worden getrokken ten aanzien van de mate waarin aan RJ 394/IAS 34 is voldaan. Het ontbreken van informatie-elementen kan namelijk heel goed het gevolg zijn van het feit dat zij niet van toepassing of niet relevant zijn.

9 De uitschieter waarvoor is gecorrigeerd is VNU die in 2006 het halfjaarverslag 91 dagen na afloop van de eerste zes maanden van het boekjaar heeft gepubliceerd.

10 In 1996 was er nog geen AScX-index.

11 Door sommige ondernemingen wordt in het kader van de tussentijdse verslaggeving gesproken over 'trading updates'. Wordt in dergelijke 'trading updates' verslag gedaan van de performance over het eerste kwartaal of derde kwartaal dan zijn die bij het opstellen van tabel 8 meegenomen. Dat geldt niet voor de 'trading updates' waarin uitsluitend informatie is opgenomen over de verwachtingen die de ondernemingsleiding koestert ten aanzien van het resterende boekjaar of de realisatie van eerder door haar uitgesproken verwachtingen.

12 Zie noot 10.

13 Op grond van de Wet toezicht financiële verslaggeving houdt de AFM met ingang van het boekjaar 2006 toezicht op de jaarverslaggeving (jaarrekening, jaarverslag en overige gegevens) van beursgenoteerde ondernemingen.

14 Zie Securities and Exchange Commission, Rule S-X: Form and content of and requirements for financial statements, artikel 10: Interim financial information.